

Raketomet M270 MLRS

K bojovým účelům byly rakety poprvé použity zřejmě již ve starověké Číně, kde byly vynalezeny. Do Evropy se dostaly s mongolskými nájezdníky ve třináctém století, avšak armády evropských zemí je začaly ve větší míře používat až v průběhu napoleonských válek na začátku devatenáctého století. Významného zdokonalení se pozapomenutá zbraň dočkala ve třicátých letech dvacátého století, kdy o ni projevilo zájem letectvo. Pro Rudou armádu byl ještě před rokem 1941 vyvinut rámový raketomet upevněný na podvozcích nákladních automobilů. Zbraň pod populárním názvem Katuša se nevyznačovala velkou přesností a rakety měly značný rozptyl, jenže odpalované téměř současně a ve velkém množství dokázaly pokrýt rozsáhlý prostor a vedle ničivého účinku na nekrytou živou sílu měly také významný psychologický efekt. Wehrmacht zpočátku používal raketové střely pouze ke stavění kouřových clon, avšak sovětské raketové zbraně učinily na Němce takový dojem, že začali používat i reaktivní střely s výbušnými hlavicemi. Německé raketomety byly nejdříve statické a posléze začaly být montovány na těžké transportéry. Dalším krokem byla lafetace otočného vícehlavňového raketometu na podvozek kolopásového nákladního automobilu Opel Maultier, na podvozek speciální pancéřované verze téhož vozidla, na podvozek pancéřované verze tahače sWS (schwere Wehrmachtsschlepper Gepanzerte Ausfuhrung), a dokonce i na některá kořistní vozidla. V Rudé armádě sloužily k tomuto účelu v omezené míře podvozky lehkých tanků T-60, ale pokusy vyzbrojit raketami střední

tanky zůstaly pouze ve fázi experimentů. Ze západních Spojenců měli mobilní raketomety ve výzbroji hlavně Američané, kteří je montovali na věže tanků Sherman, ale používali rovněž podvozky nákladních automobilů a menších terénních vozidel.

Po ukončení války byly mobilní raketomety používány jak sovětskou armádou, tak dalšími vojsky Varšavské smlouvy. Zpravidla byly montovány na podvozky nákladních automobilů. Podobné raketové systémy tvořily rovněž výzbroj armád NATO i asijských spojenců Spojených států amerických. Praxe četných lokálních konfliktů druhé poloviny dvacátého století prokázala, že zbraň tohoto typu je nadále dostatečně účinná, tím spíše, že moderní technologie umožnila dosáhnout značné přesnosti.

Odpalovací systémy neřízených raket

V americké armádě se první raketomety objevily ve čtyřicátých letech devatenáctého století. Jejich konstruktérem byl britský vynálezce William Hale. Rakety stabilizované za letu byly bojově nasazeny již během války s Mexikem v letech 1846-1848 a měly nezanedbatelnou účinnost. Upravená verze této zbraně používaná v roce 1860 měla při hmotnosti střely 7,3 kg dostřel 2 000 m, nicméně do začátku dvacátého století byly tyto rakety používány výhradně k signalizaci. K obnovení zájmu americké armády o reaktivní zbraně došlo v době druhé světové války.

Americký raketomet neměl speciální podvozek jako např. německý, ale byl navržen k montáži rovnou na tankovou věž. Samotné odpalovací zařízení bylo nakláněno ve vertikální rovině, kdežto zamíření v horizontální rovině bylo dosahováno otáčením věže. K tomuto účelu se ideálně hodil tank M4 Sherman. V roce 1944 proběhly zkoušky montáže raketometu T39 s 20 raketami ráže 183 mm na věž lehkého tanku M5, ale celé zařízení bylo pro toto vozidlo příliš těžké.

Na standardní tanky M4 bylo montováno 11 různých verzí systémů pro odpalování neřízených raket.

Nejnámější z nich bylo vozidlo s raketometem T34 Calliope. Na věži tanku M4A1 byl instalován rám se třemi bloky obsahujícími celkem 60 (2x 12 a 1x 36) raket ráže 117 mm. Spodní dva bloky po 12 raketách mohly být demontovány. Systém Calliope byl vyvinut v roce 1943, poprvé použit ve Francii v srpnu 1944 a pak používán až do konce války. Ničivý efekt rakety o hmotnosti 17,42 kg byl obdobný jako u dělostřeleckého granátu ráže 105 mm. Počáteční rychlost 259 m/s zajišťovala dostřel do 4 206 m. Ve variantě T34E1 bylo ve spodních blocích po 14 raketách. V poslední etapě války byla bojově nasazena také varianta T34E2 vyzbrojená 60 raketami ráže 183 mm. Verze T72 byla prakticky stejná jako T34, jen s kratšími hlavními. V boji nebyla použita.

Jak již bylo zmíněno, odpalovací zařízení T39 mělo 20 hlavní pro rakety ráže 183 mm, umístěné ve shora otevíratelné skříni. Zůstalo jen u experimentálního exempláře. Také raketomet T40/M17 WhizBang používal skříňovou nástavbu s 20 hlavními pro rakety ráže 183 mm. Nástavba byla zvedána hydraulicky a na boky vozidla byly přidány evakuační průlezy, protože předchozí verze komplikovaly opuštění vozidla osádkou v případě ohrožení.

Raketometry T40 byly v omezené míře bojově nasazeny v letech 1944-1945. Na podvozku M4A2 vznikl také experimentální exemplář vyzbrojený pouze raketometem. Měl kratší hlavní a nový mechanismus pro pohyb ve vertikální rovině. Varianta T73 postavená na podvozku M4A1 byla vyzbrojena pouze 10 střelami. Byla úspěšně otestována, ale bojového nasazení se nedočkala. Ze všech zařízení tohoto druhu mohly být střely odpalovány jednak jednotlivě, jednak salvou.

Byla vyvinuta rovněž koncepce odpalování raket zevnitř tanku. Vozidlo T76 na podvozku M4A1 mělo ve věži namísto kanonu trubcový raketomet ráže 190,5 mm nabíjený zevnitř. Před odpálením byl otvor ve věži uzavřen a následně se spaliny rozptýlily na strany. Zkoušky tohoto zařízení probíhaly v roce 1944. Identické vozidlo na podvozku M4A3 HVSS neslo raketomet T76E1 a podobné vozidlo na podvozku M4A1 neslo raketomet T105. Byl v něm použit jednohlavňový raketomet ráže 183 mm lafetovaný opět namísto kanonu. Testy této verze probíhaly od srpna 1945. Jako perspektivnější se jevila verze s raketometem T99. Tvořily ji dva nevelké kontejnery obsahující po 22 raketách ráže 114,3 mm a umístěné na bocích věže tanku M4 s kanonem ráže 76 mm. Se stejným odpalovacím zařízením se počítalo pro těžký tank M26 Pershing.

V Tichomoří tvořily raketometry výzbroj obojživelných pásových transportérů. Raketomet T45 byl namontován na zádi vozidla palebné podpory LVT(A)4 vyzbrojeného houfnicí ráže 75 mm. Tvořily jej dva navzájem spojené pohyblivé rámy, spodní sloužil jako nosič raket, horní přidržel jejich stabilizátory. V průběhu střelby se rakety vlastní vahou sesouvaly na odpalovací rampy. Do každého rámu bylo možno nabít 10 raket. Obojživelný transportér LVT 4 měl v nákladním prostoru upevněn raketomet T54 (vylepšený raketomet M17) tvořený blokem 20 hlavní pro demoliční rakety T37 ráže 183 mm. Tato zbraň byla konstruována pouze na přímou palbu. Zmenšená varianta téže zbraně s 10 hlavními nesla označení T89 a jejím nosičem byl rovněž transportér LVT 4.

Znovu se vícehlavňové raketometry objevily v americké armádě teprve na začátku šedesátých let. V podniku Twin Coach Company v Buffalu bylo vyrobeno několik prototypů lehkých pásových obojživelných transportérů konstrukčně navazujících na stroj Studebaker Weasel z doby druhé světové války. Vozidlo zvané Pack Rat bylo poháněno čtyřválcovým motorem American Motors AV- 108 o výkonu 41 kW (55 HP) z terénního automobilu M422 „Mighty Mite“ o nosnosti čtvrt tuny. Podvozek vážil 1270 kg, hmotnost raketometu bez střel činila 453,6 kg. Odpalovací zařízení tvořil blok se 45 hlavními pro střely ráže 114 mm. Vozidlo dosahovalo rychlosti 56 km/h na zemi a 6,5 km /h ve vodě. K sériové výrobě nedošlo. Na tomtéž podvozku byla testována dřevěná maketa odpalovacího zařízení pro čtyři rakety M51 Little John. Rakety tohoto typu o kalibru 318 mm měly hmotnost 119 kg a dostřel až 32 km. Kolem roku 1970 byl již funkční raketomet této verze testován na podvozku lehkého tanku M551 Sheridan.

Do obojživelného transportéru T116 Amphibious Cargo Carrier byl instalován trubcový raketomet ráže 155 mm pro střelu Davy Crockett s jadernou hlavicí. Tato raketa o hmotnosti 34,5 kg, průměru hlavice 280 mm a délce 800 mm byla částečně zasunuta v hlavní. Hlavice o hmotnosti 23 kg měla způsobit radioaktivní zamoření na útočné trase vojsk Varšavské smlouvy. Tato taktická raketa měla dostřel do čtyř kilometrů. V praxi se ale tento typ raketometu dočkal montáže pouze na automobilech.

Od roku 1971 byla ve výzbroji americké armády raketa M3 Lance s dostřelem 112 km. Byla dlouhá 6,1 m, vážila 1 360,8 kg a mohla nést jadernou, chemickou nebo konvenční hlavici. K přepravě a odpalování rakety sloužilo pásové vozidlo M752 (XM687). Na podobném vozidle M688 vybaveném jeřábem byly transportovány dvě takové rakety. Obě tato vozidla byla stavěna na univerzálním podvozku M667.

Z uvedeného přehledu je vidět, že jedinou reaktivní střelou na pásovém podvozku byla v sedmdesátých letech raketa Lance a koncepce raket blízké podpory byla zcela zanedbaná. Přitom potenciální protivník v té

době disponoval mobilními raketovými systémy na taktické i operační úrovni.

Projekt mobilního raketometu

M993 FVS

Odpovědí na sovětské zbrojení v raketovém dělostřelectvu mělo být americké bojové vozidlo se značnou silou palby a současně její vysokou přesností. Pro zvýšení mobility měl být raketomet montován na pásovém podvozku poháněném poměrně silným motorem. Osádku mělo chránit lehké pancéřování kabiny. Práce byly zahájeny v roce 1976, a co nejvíce je mělo urychlit použití součástí z již existujících vozidel. K tomuto účelu se zdál být nejvhodnější podvozek transportéru M2 Bradley, který byl pouze prodloužen. Použity byly rovněž jeho pohonná jednotka a převodová soustava.

Prototyp univerzálního transportéru dostal označení XM993. Hmotnost prázdného vozidla nepřesahovala 13 608 kg, což mělo umožnit jeho transport letadlem C-141 Starlifter. Konstrukce podvozku dovozovala přepravu nákladu do hmotnosti 12 t. Pohon zajišťoval vznětový osmiválcový motor Cummins VTA-903 o výkonu 372,8 kW (500 HP). Byla použita hydromechanická převodovka General Electric typu HMPT-500s hydrostatickým přenosem výkonu na přední nápravu a vícekotoučovou spojkou. Odpružení kol torzními tyčemi bylo identické jako u M2/M3. Kabina včetně motoru a převodového ústrojí byla kryta pancéřováním z hliníkových slitin se sklápěcími lamelovými kryty na předních a bočních oknech.

Ačkoliv je tento podvozek znám především z transportéru raketového systému MLRS (Multiple Launch Rocket System = vícenásobný odpalovací raketový systém), byl použit ještě pro tři další vozidla, která nesla souhrnné označení M993 FVS (Fighting Vehicle System = systém bojových vozidel). Jedno z nich bylo vozidlo ETAS (Elevated Target Acquisition System = výsuvný systém zjišťování cílů) vyprojektované firmou Martin Marietta Corporation z Orlanda na Floridě, která je představila v roce 1986. Na vozidle byl instalován teleskopický stožár vysoký 15,24 m. Na jeho vrcholu byly umístěny dvě kamery a dva lasery. Jedna kamera byla televizní, druhá termovizní, jeden laser zaměřoval vzdálenost a rychlost cíle, druhý na něj naváděl střelu.

Druhé vozidlo pod označením ARMS (Armored Resupply Modular System = obrněný zásobovací modulární systém) mělo sloužit k transportním účelům. Vznikly dvě verze. První byla používána k přepravě munice nebo jiných nákladů na paletách. K manipulaci s nákladem sloužil hydraulický jeřáb na pravé straně kabiny. Druhá verze vozila cisternu s pohonnými hmotami. Transportní verze byla předána k testům v roce 1983 a cisternová verze v roce 1989. Vozidla transportní verze se mohla pohybovat rychlostí 64 km/h a překonávat sklon 60 %.

V roce 1990 vznikla další verze. Vozidlo ARM (Artillery Rearm Module = dělostřelecký dozbrojovací modul), které vyrobila firma General Electric Aerospace, sloužilo jako muniční transportér pro samohybné dělostřelectvo. Náklad byl převážán ve výměnném modulu a konstrukce vozidla umožňovala automatickou překládku munice rovnou do bojové sekce samohybného děla.

Třetím sériově vyráběným vozidlem na podvozku M993 byla mobilní opravárenská dílna AMV (Armored Maintenance Vehicle = obrněné dílenské vozidlo). Na korbě stál kontejner s kovoobráběcími stroji, svářečským zařízením, nářadím, mazivy a náhradními díly o celkové hmotnosti až 3 267 kg. V této buňce mohly pracovat čtyři osoby. Na zádi vozidla byl instalován hydraulický jeřáb o nosnosti do 6 804 kg. Během práce jeřábu bylo vozidlo stabilizováno dvěma podpěrami.

Podnik FMC Corporation představil již v roce 1986 další prototyp na podvozku M993 pod označením EFVS (Electronic Fighting Vehicle System = bojové vozidlo pro elektronický boj). Tento stroj je specializován na vedení elektronického boje a výzvědnou činnost. Veškeré potřebné přístrojové vybavení k těmto účelům se nachází v kontejneru chráněném před účinky zbraní hromadného ničení.

Prototypy

Boeing MLRS prototype

Úkol zkonstruovat na osvědčeném univerzálním podvozku taktický raketomet byl zadán dvěma firmám - Boeing Aerospace a Vought (v současnosti Lockheed Martin Vought Systems Corporation).

Oba prototypy byly dokončeny v roce 1979 a předány k otestování na raketovou střelnici White Sands Missile Range v Novém Mexiku. Obě vozidla měla identický transportér M993, avšak lišila se konstrukcí samotného raketometu. Model firmy Boeing jej měl trvale nakloněn, což zvětšovalo výšku vozidla. Na vozidle firmy Vought byl raketomet ve vodorovné přepravní poloze. Prototyp Boeing měnil náměr pomocí jediného centrálního hydraulického agregátu, ve druhém prototypu byly použity dva motory po stranách raketometu. Odlišná byla také konstrukce bloku s hlavními pro rakety. V prototypu Boeing sloužily k nabíjení nových raket dvě kolejnice, zatímco konkurenční projekt měl vyměnitelné celé kontejnery, což zkracovalo dobu nabíjení celé zbraně na osm minut. Raketomet Vought se všemi systémy byl vyvíjen od roku 1972, takže konstruktéři měli dost času na dopracování projektu. Lepší konstrukční řešení a větší rychlost palby byly faktory, které rozhodly o vítězství prototypu firmy Vought Corporation z texaského Dallasu. První objednávku na sériové stroje dostal tento podnik již na jaře roku 1980.

Raketomet M270 na podvozku M993

Dodávky prvních exemplářů byly zahájeny v roce 1983 a výroba pokračovala následujících deset let. Poslední série byla určena pro egyptskou armádu. Celkem bylo vyrobeno asi 1300 raketových systémů a více než 700 000 střel. V Evropě byly tyto raketomety vyráběny ve spolupráci zbrojovek Velké Británie, Německa, Francie a Itálie. Do září 1995 bylo dodáno 672 raketometů americké armádě a 185 raketometů Národní gardě.

Raketomet M270 je univerzální zbraní uzpůsobenou k odpalování neřízených dělostřeleckých raket i řízených taktických střel ATACMS (Army Tactical Missile System = armádní taktická řízená střela). V jeho nástavbě jsou buď dva kontejnery obsahující po šesti neřízených dělostřeleckých raketách M29 ráže 227 mm, nebo dva kontejnery obsahující po jedné taktické střele M36 ráže 607 mm. Rakety je možno odpalovat jednotlivě i salvou. Doba potřebná k odpálení 12 raket je kratší než 60 s, dvě taktické řízené střely lze odpálit během 20 s. Výměna raketových kontejnerů je automatizovaná a nevyžaduje opuštění vozidla, jelikož ji operátor řídí z jeho vnitřku.

Bojová sestava MLRS se skládá z vozidla M270, tedy z raketometu M269 na pásovém transportéru M993, dále pak z přepravníku munice na čtyřnápravovém terénním nákladním automobilu a velitelského centra v obrněném transportéru. K lokalizaci objektů určených ke zničení sloužil zpočátku radiolokátor Q36 s dosahem do 24 km. Později byl nahrazen radarem Q37 s dosahem 50 km, ale plánuje se jeho výměna za modernější typ Q47 s dosahem 150 km pro běžné rakety a 250 km pro taktické řízené střely.

Standardní střelou v prvním období používání systému byla neřízená dělostřelecká raketa M26. K výcviku osádek byly vyvinuty cvičné střely M27, M28 a rovněž M28A1 s redukováným dostřelem do 9 km. Rakety je možno odpalovat manuálně nebo automaticky podle programu.

Modernizační program

M270A1

V prosinci 2000 uzavřel podnik Lockheed Martin první smlouvu na dodání 66 modernizovaných vozidel M270A1. Rozhodnutí o výrobě této série padlo v prvním čtvrtletí fiskálního roku 1998, realizace celého programu byla schválena v září 2000 a zakázka měla být splněna v roce 2004. Bojové možnosti tohoto vozidla měly zajišťovat efektivní palebnou podporu pěchotě a obrněným jednotkám v podmínkách rychlé manévrovací války. Toho mělo být dosaženo větší přesností palby a prodloužením doletu střel. Proto bylo nutné zavedení zdokonaleného systému řízení palby IFCS (Improved Fire Control Systems = vylepšený systém řízení palby) a odpalovacího zařízení ILMS (Improved Launcher Mechanical Systems = vylepšené odpalovací zařízení). První zkoušky vozidla M270A1 byly zahájeny 26. dubna 1999 a proběhly ve druhém čtvrtletí tohoto roku. Již v roce 2000 byly první exempláře vozidel modernizovaných na standard M270A1 přiděleny bojovým jednotkám. Operační testy sériových raketometů M270A1 byly ukončeny v říjnu 2001 a u praporů FA (Field Artillery = polní dělostřelectvo) se objevily v květnu 2002. Když o novou verzi zbraně projevila zájem Jižní Korea, byl firmě Lockheed Martin udělen souhlas s uzavřením smlouvy s tímto státem.

Program modernizace systému řízení palby vyvolal také zájem evropských spojenců. Velká Británie, která používala americkou raketovou výzbroj, si objednala originální IFCS. První kontrakt na dodání 15 systémů byl uzavřen v březnu 2005 a realizován koncem následujícího roku. Armády Francie, Německa a Itálie, které používaly evropskou verzi systému řízení palby EFCS (European Fire Control Systems = evropský systém řízení palby), si objednaly novou verzi vyvinutou divizí Dornier společnosti EADS (European Aeronautic Defence and Space Company).

Obnova systému řízení palby spočívala v prakticky kompletní výměně celé elektroniky, poněvadž v roce 2003 bylo po posledním bojovém nasazení konstatováno, že 92 % této technologie již zastaralo. Byla instalována počítačová a elektronická výbava nejnovější generace, zavedeny analyzátoři údajů, nový navigační systém využívající satelitní navigace GPS, zařízení pro extrémně rychlé zpracování dat a nejnovější implementační programy bojových misí.

Modernizace samotného raketometu se týkala hlavně rychlejšího zaměřování ve vertikální i horizontální rovině a zkrácení času potřebného na výměnu raketových kontejnerů. Zavedené změny umožnily zkrátit dobu dosažení palebné pohotovosti z 93 s na pouhých 16 s. Čas nového nabití byl zkrácen ze čtyř minut na tři minuty.

Pro zesílení účinnosti palby byla použita nová munice. V rámci programu ER-MLRS bylo vyvinuto několik typů střel přizpůsobených konkrétním úkolům. Vedle doposud používaných střel M26 ráže 227 mm obsahujících 644 kusů pokročilé konvenční submunice dvojího určení M77 DPICM (Dual-Purpose Improved Conventional Munition) byla zavedena nová verze M26A1 s prodlouženým doletem 13-45 km (M26 měla dolet 10-32 km) a hlavicí obsahující 518 kusů submunice M85. Nová střela má také delší reaktivní motor. Její varianta M26A2 obsahuje submunici M77. Střela M30 má inerciální navigaci a interní systém kontroly letu. Při doletu 15-60 km si uchovává vysokou přesnost zásahu. Její hlavice obsahuje až 409 kusů submunice M85. Verze M31 nese hlavici vhodnou k použití v horském nebo zastavěném terénu. Všechny zmíněné střely jsou určeny k ničení živé síly, běžných či lehce pancéřovaných vozidel a skladištních budov. Byla vyvinuta rovněž „chytrá“ taktická střela MSTAR (MLRS Smart Tactical Rocket). Je řízená, má dolet 15-60 km a vícenásobnou hlavici se třemi autonomními hlavicemi schopnými samonavádění na cíle v okruhu čtyř kilometrů. Primárně je určena k ničení pohyblivých a silně pancéřovaných cílů.

Ke zvýšení palebné síly divizních praporů M270 přispěly nové řízené střely MGM-140 (novější MGM - 164) pod označením AFOM (ATACMS Family Of Munitions), které mohou být použity bez ohledu na počasí a denní dobu na vzdálenost až 300 km. V závislosti na možnostech použití byly rozděleny na několik kategorií - Block I, IA, II a IIA. Rakety kategorie Block I může odpalovat každý raketomet M270. Typickou střelou je typ M39 s doletem 97 km, hlavicí obsahující 950 kusů submunice M74 a používaný hlavně k ničení živé síly. V kategorii Block IA jsou používány střely s doletem 70-300 km, jejichž hlavice obsahují po 310 kusech submunice M74. Tyto střely jsou naváděny systémem GPS a charakterizuje je vysoká přesnost. Velká raketa může být odpalována nejen z M270A1, ale i z M270 po instalaci antény GPS, výměně části trubic a přidání nových pancéřových dveří na zadní část raketometu. Do kategorie Block II jsou zařazeny střely s dostřelem 35-140 km určené k ničení pohybujících se bojových vozidel. Hlavice takovéto střely obsahuje 13 kusů submunice BAT (Brilliant Anti-Armor = vynikající protipancéřová) nebo vylepšená submunice P31 (Pre-Planned Product Improvement BAT). Střela je stejná jako pro Block I, liší se jen hlavice. Rakety této kategorie mohou být odpalovány z M270A1 nebo z M270 po instalaci nového systému řízení palby a GPS. Pro kategorii Block IIA byl dolet raket prodloužen na 100-300 km. K jejich navádění na cíl je používán systém GPS. V hlavicí střely je šest kusů samonaváděcí submunice P31, která je použitelná za jakýchkoliv atmosférických podmínek a odolná vůči elektronickému rušení.

Nasazení

Raketomety M270 MLRS byly oficiálně zařazeny do výzbroje 31. března 1983. V prvním období své služby v americké armádě byla vozidla M270 přidělována smíšeným praporům tvořeným dvěma bateriemi hlavního dělostřelectva a jednou baterií raketového dělostřelectva. První operační jednotkou vyzbrojenou raketovou technikou byl 6. prapor 27. pluku polního dělostřelectva (6th Battalion, 27th Field Artillery „Proud Rockets“); výcvik zahájil v zimě 1984 na základně Fort Sill ve státě Oklahoma. První jednotkou vyslanou za hranice Spojených států byla baterie „A“ (Alpha Battery) ze 4. praporu 27. pluku polního dělostřelectva (4th Bn. 27th FA „Iron Thunder“) dislokovaná na základně Peden Barrack v německém Wertheimu, kam dorazila v dubnu 1984 a plně bojové pohotovosti dosáhla v červnu téhož roku po ukončení cvičení „Sudden Impact“. V následujících letech bylo několik jednotek vysláno do problémových regionů na Blízkém východě. Již v roce 1989 byla ze základny Fort Hood v Texasu vyslána do oblasti Perského zálivu baterie „A“ z 92. pluku polního dělostřelectva (92 FA). Krátce po iráckém útoku na Kuvajt byl v rámci operace „Desert Shield“ (pouštní štít) přesunut do Saúdské Arábie 3. prapor 27. pluku polního dělostřelectva (3rd Bn. 27th FA) z Fort Braggu. V říjnu téhož roku byl v rámci této operace vyslán do stejné oblasti prapor 6-27 FA, v prosinci byl z Babenhausenu v Německu přeložen 1. prapor 27. pluku polního dělostřelectva (1st Bn. 27th FA) jako součást 41. brigády (41st FA Bde), dne 24. prosince dorazil do Saúdské Arábie 4-27 FA a v lednu 1991 následoval 1-158 FA z Fort Sillu. Jako první vstoupil do bojové akce prapor 6-27 FA hned při zahájení operace „Desert Storm“ (pouštní bouře) 18. ledna 1991 v 00.40. Prapor 1-27 FA zase uskutečnil nejsilnější noční palebnou přípravu v historii amerických MLRS.

Raketomety M270 se osvědčily jako účinný prostředek palebné podpory, problémem však byla únava obsluh, a tedy nutnost přestávek v bojové činnosti. Situaci mělo zlepšit posílení raketových baterií v rámci celé divize, jenže proces strukturálních změn probíhal velmi pomalu a teprve v září 1997 byl aktivován první US Army Command and Attack Battalion (CAB) Field Artillery (FA). Restrukturalizovaný prapor typu MLRS „2 x 9“ tvořilo velitelství (Headquarters), baterie velení a obsluhy (Headquarters & Service) a dvě baterie M270 (MLRS Firing Batteries). Nový prapor byl přidělen v diviznímu dělostřelectvu 1. jízdní divize (1st Cavalry Division) ve Fort Hoodu v Texasu. Jeho pododdíly byly baterie „A“ 21 FA a baterie „B“ TAB (Target Acquisition Battery) 26 FA. Prapor byl nově přeznačen na 1. prapor 21. pluku polního dělostřelectva (1-21 FA). Další prapor byl postaven z baterie „B“ (MLRS) 20 FA a baterie „A“ (TAB) 26 FA. Pod označením 2. prapor 20. pluku polního dělostřelectva (2-20 FA) byl v červenci 1998 přidělen ke 4. divizi mechanizované pěchoty (4th Mechanized Infantry Division) ve Fort Hoodu. V následujícím roce byl z baterie „A“ (MLRS) 13 FA a baterie „A“ (TAB) 39 FA ve Fort Stewartu v Georgii postaven 1. prapor 39. pluku polního dělostřelectva (1-39 FA). Po roce 1999 započala organizace dalších tří praporů s modernizovanou výzbrojí. Postupně byl v roce 2001 z baterie „A“ (MLRS) 38 FA a baterie „F“ (TAB) 26 FA postaven 1. prapor 38. pluku polního dělostřelectva (1-38 FA) detašovaný v Jižní Koreji, v roce 2003 byl z baterie „A“ (MLRS) 94 FA a baterie „C“ 25 (TAB) 25 FA postaven 1. prapor 94. pluku polního dělostřelectva (1-94 FA) a v roce 2005 byl z baterie „A“

33 FA (TAB) a baterie „B“ 25 FA (TAB) postaven 1. prapor 33. pluku polního dělostřelectva (1-33 FA „Golden Lions“).

V roce 2003 byly raketomety M270 bojově nasazeny v průběhu operace „Iraqi Freedom“ (irácká svoboda), ale ještě předtím byly vyslány též do Afghánistánu, kde je od června 2007 používají i britské jednotky.

Prapor MLRS disponuje 29 raketomety M270. Mohou být přepravovány transportními letadly C-5 Galaxy a C-17 Globemaster III a s jistými omezeními také C-141 Starlifter.

Uživatelé

Kromě armády Spojených států amerických, která disponuje 850 raketomety, používají vozidla M270 MLRS také ozbrojené síly několika dalších zemí. Bahrajn si objednal deset sestav, které však v současnosti nepoužívá. Ze služby je staženo také 12 sestav zakoupených Dánskem a podobně je tomu s 26 sestavami zakoupenými v roce 2003 egyptskou armádou. V lednu 2006 koupilo Finsko od nizozemské armády dvě baterie s plnou výbavou, celkem 24 raketometů, i když je udáván i poněkud nižší počet 22 raketometů. Po dodání v únoru 2007 obdržely kódové označení 298 RsRakH 06. Francouzská armáda vlastní 44 raketometů, ačkoliv některé prameny udávají až 55 kusů. Řecká armáda má 36 kusů M270. Nizozemská armáda měla 30 raketometů, ale v současnosti je nepoužívá a jak již bylo uvedeno, většinu z nich prodala do Finska. Izrael disponuje 48 raketomety pod vlastním označením Menatetz. Japonské pozemní síly sebeobraný používají 90 raketometů. Jižní Korea zakoupila 58 exemplářů M270 a očekává dodávku dalších 38 kusů. Z 12 raketometů zakoupených norskou armádou už není ve službě ani jeden. O raketometech německých ozbrojených sil jsou udávány rozdílné informace. Podle jedněch pramenů používá Bundeswehr 150 raketometů, podle jiných pouze 50, ale čeká na dalších 202 kusů. Má pro ně také vlastní označení MARS (Mittleres Artillerie Raketen-system). Turecko koupilo 12 sestav. Velká Británie používá 67 raketometů (podle některých zdrojů jen 63). Italská armáda má 22 nebo 24 kusů. Některé prameny zmiňují mezi uživateli této zbraně rovněž Saúdskou Arábii, ale jde pravděpodobně o mylnou identifikaci výzbroje amerických jednotek na území tohoto státu.

U příslušníků americké armády se vozidlo M270 dočkalo řady neoficiálních názvů, např. „the commander's personal shotgun“ (velitelská osobní brokovnice), „battlefield buckshot“ (hrubé broky pro bojiště) nebo „Gypsy Wagon“ (cikánský povoz). Britští vojáci zase vykládají zkratku GSRS (General Support Rocket System) ve smyslu Grid Square Removal System (systém na vyklizení čtverce sítě), přičemž jde o čtvercovou síť o straně 1 km na vojenské mapě. Když byly do výzbroje zařazeny přesné střely M30 GPS, daly jim obsluhy přezdívku „70-kilometer sniper rifle“ (odstřelovací puška s dostřelem 70 km).

Zdroj:

Amercom SA
internet